

**III Semester B.Com. Examination, November/December 2016
(Freshers + Repeaters) (CBCS)
(2015 – 16 & Onwards)**

LANGUAGE SANSKRIT – III

Champūrāmāyanam – Aranyakāndam, Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
2) Answer Q. I, VI and VII in Sanskrit only.

I. समीचीनं उत्तरं चिनुत ।

સહિયાદ હૃતુરવન્નુ જરીસ બરેલીએ.

Choose the correct answer.

(10×1=10)

1) चम्पूरामायणस्य कर्ता कः ?

अ) भासः आ) भोजः इ) बाणः ई) भारविः

2) भोजराजस्य शैली का ?

अ) वैदर्भी आ) पाञ्चाली इ) मागधी ई) गौडी

3) विश्वगुणादर्शं चम्पूकाव्यस्य रचयिता कः ?

अ) बाणः आ) भासः इ) भोजः ई) वेङ्कटाध्वरिः

4) शरन्नङ्गः कः ?

अ) गन्धर्वः आ) मुनिः इ) नागः ई) राक्षसः

5) चतुर्दशसहस्रं संख्याकशाखं सैन्यं कः प्रेषयति ?

अ) वातापि: आ) दूषणः इ) खरः ई) रावणः

6) मैथिलीवल्लभः कः ?

अ) लक्ष्मणः आ) रावणः इ) रामः ई) भरतः

7) कुम्भयोनिः कः ?

अ) वरुणः आ) वातापि: इ) रामः ई) अगस्त्यः

8) गृध्वराजः कः ?

अ) वातापि: आ) संपातिः इ) जटायुः ई) इल्वलः

9) दशग्रीवः इति कस्य नाम ?

- अ) मारीचस्य आ) दूषणस्य इ) कबन्धस्य ई) रावणस्य

10) जातरूपमयमृगेण कः आगतः ?

- अ) खरः आ) मारीचः इ) सुबाहुः ई) दूषणः

II. द्वयोः प्रश्नयोः प्रबन्धं लिखत ।

એરદુ પ્રશ્નાંજિગે પ્રચંદવન્નુ બરેઠીએ.

(2x10=20)

Write an essay on **any two** questions.

1) प्रमुखपञ्चम्पूकाव्यानि ।

પ્રમુખ પંચ ચંપુકાવ્યાની.

Five major Champukavyas.

2) भोजराजस्य जीवन काल कृतयः ।

ભોજરાજન જીવન, કાલ મધ્ય કૃતિગણ.

Life, data and works of Bhoja Raja.

3) अगस्त्य महर्षिः ।

अगસ્ત્યમહર્ષિ.

The Great Sage Agastya.

III. a) द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

એરદુ શ્લોકાંજન્નુ અનુવાદિસિ વિવરિસિ.

Translate and explain **any two** shlokas.

(2x4=8)

1) या तु नः पदवी सैषा यातुनश्चास्य लक्ष्मण ।

यातुकामं तयैवेदं यातु कामं न हन्यताम् ॥

2) तस्मिन्महापथधिया वदनं विगाह्य

निर्गन्तुमक्षमतया जठरे लुठद्धिः ।

वन्यैर्गजैरजगराः पिशिताशनेभ्यो

वातापिदानवदशामुपदेशयन्ति ॥

3) प्रामन्थरेति महिषीति वरद्धयीति
 धर्मव्ययव्यथितभूपति भारतीति ।
 काकुतस्थकाननकथेति च सन्ति संज्ञाः
 पौलस्त्यहान् भुवनत्रयभाग्य पङ्कते: ॥

4) दशरथात्मजयुग्मनिरीक्षणक्षणसमाकुलबुद्धिरियं दधौ ।
 उभयकूल समस्थितशाद्वलभ्रमगतागतखिन्नगवीदशाम् ॥

b) गद्यभागम् अनुवदत ।

ଗଢୁ ଭାଗିନ୍ଦୁ ଆନୁଵାଦିସି ।

Translate the passage.

(1×4=4)

ततः परमहर्षेण महर्षिणा प्रणीताभिराशीभिः सह मुरशासनशरासनं सरसिजासनास्त्रं सौत्रामणं तूषीरयुग्मं
 रुक्ममयकोशं खडणं च प्रतिगृह्यं तदाज्ञया गोदावरी तटनिकटप्रकटितां पञ्चवटीमसेवत ।

अथवा

ततस्तीक्ष्णतपसः सुतीक्ष्णस्य निदेशेन देशात्तस्मादुच्चलितः सलिलनिधिपान सम्भावितजीवनाभावशङ्क्या
 शरणाश्रयणाय लम्बमाननीलाम्बुदकुटुम्बसन्देहावहेन नानानोकहनिवहेन पिहिताभोगमगस्त्याश्रमं
 “रामः ससंभ्रममाससाद” ।

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससंदर्भ विवृणुत ।

(2×4=8)

ଏଠଦୁ ଘାକୁ ଗଢ଼ନ୍ତୁ ନେଂ ଦର୍ଶନ ସହିତ ଏବରିସି ।

Explain with reference to context any two sentences.

1) विपिन महिषवेषैः केवलं ते वलन्ते ।

2) देवालयादिव निरस्तजनादलर्कः ।

3) कौ युवां युवानौ ?

4) मैथिलीपक्षपातेन पक्षपातमबाप्य सः ।

V. द्वयोः लघु टिप्पणी लिखत ।

ଏଠଦୁ କୁ ଲଙ୍ଘନ ଛିପ୍ରଣ୍ଣ ବରେଣୀର ।

Write short notes on two.

(2×2½=5)

1) चम्पू लक्षणं

2) रावणः

3) जटायुः

4) सीता ।

VI. a) संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत ।

दोषान् परिहरत (पश्चानां एव) :

(5×1=5)

- 1) शिवं नमः ।
- 2) वृक्षेण फलं पतति ।
- 3) अलं विस्तारः ।
- 4) वेदाः प्रमाणाः ।
- 5) भवती कुत्र गच्छसि ?
- 6) रामः स्वस्ति ।
- 7) चोरेण भीतः ।
- 8) एषः बालिका ।

b) संस्कृते वाक्यं रचयत (पश्चानां एव) :

(5×1=5)

- अ) वदति
- आ) उक्त्वा
- इ) कावेरी
- ई) जलम्
- उ) त्वं
- ऊ) यद्यपि
- ऋ) विवादः
- ए) स्वस्ति

VII. संस्कृत भाषायां अनुवदत ।

5

भारतदलौ चैरे चैरे देवरुगज्ञनु पूजिसुववरिदारे. नौरारु हेसरुगांदरु देवरु ऊबन्नै ज्यरुवन्नु. आद्वैरिंद भक्तरलै देवरै हेसरिनलै द्वै इष्टै कौदम. अन्नै देव भक्तनन्नै द्वै ऐसुवृद्धु अधमू. आकाशदिंद बिद्धै नीरु समुद्रवन्नै सैरुत्तुदे. हागेयै एलालै देवरै पूजेयु वरमातृनन्नै सैरुत्तुदे.

In India there are people worshipping different Gods. Though there are hundreds of names there is only one God. Therefore there should not be hatred among the devotees of other Gods. Hating the devotee of another God is not righteous. The water falling from the sky joins the Ocean. The worship of all Gods reaches the Supreme Lord.